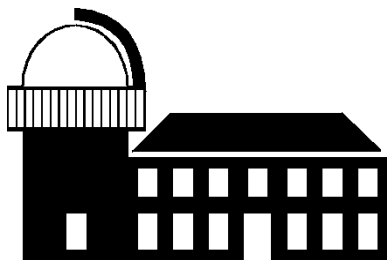

JAARVERSLAG

2007

Zeeweg 96
Tel.: 050 39 05 66

Volkssterrenwacht
Beisbroek vzw

8200 Brugge
e-mail: info@beisbroek.be

Inhoud

1. Voorwoord.....	3
2. Organisatie van de vzw Volkssterrenwacht Beisbroek	4
3. Educatieve, wetenschappelijke en pedagogische activiteiten.....	6
3.1. Bezoeken.....	6
3.2. Cursussen.....	8
3.3. Getuigschriften.....	11
3.4. Planetarium.....	13
3.5. Telescopen en waarnemingen.....	14
3.6. Projecten	18
3.7. Jeugdwerkgroep JVS-Vigilia.....	20
3.8. Opendeurdagen	21
3.9. Publicaties	22
3.10. Documentatiecentrum	24
3.11. Website.....	25
3.12. Kadervorming.....	25
4. Secretariaat, administratie en logistiek	28
4.1. Secretariaat en administratie	28
4.2. Logistiek	28
5. Public relations en samenwerking	29
5.1. Pers	29
5.2. Externe manifestaties en contacten.....	30
5.3. Samenwerking met andere instanties	31

Dit project is een actie die wordt ondersteund binnen het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie. Dit actieplan is een initiatief van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel.

1.

Voorwoord

Wie met aandacht dit uitgebreide jaarverslag leest, zal kunnen merken dat 2007 een jaar was waarin talrijke belangrijke beslissingen zijn genomen voor de toekomst van Volkssterrenwacht Beisbroek. Vooreerst werden er in het voorjaar diverse verfraaiingswerken op de tweede verdieping van het kasteel Beisbroek uitgevoerd. Hierdoor ogen het secretariaat, de leszaal en de bibliotheek opnieuw fris en verzorgd. Daarnaast werden ook alle lokalen van onze tweede site opgesmukt en voorzien van de nodige meubelen en educatieve technologie. Een andere investering, die met goed gevolg werd verwezenlijkt in 2007, was de plaatsing van de afvalwaterzuiveringsinstallatie voor het Koetsenhuis, waardoor nu gezuiverd water in de ons omringende natuur komt. Al deze verwezenlijkingen sluiten een renovatieproces af dat ruim vijf jaar terug gestart werd met de vernieuwing van de tentoonstellingsruimte en planterarium-installatie. Dit alles heeft er voor gezorgd dat onze volkssterrenwacht een aantrekkelijke en up-to-date sterrenkundige informatiebron is in Vlaanderen.

Maar ook de internationale planterariumwereld staat niet stil en gloednieuwe beeldvormingstechnieken duiken op. Precies daarom ondernam ons bestuur in 2007 diverse belangrijke stappen om ook in de toekomst de aanschouwelijke en educatieve kenmerken van ons planterarium te versterken. Hoewel deze inspanningen veelal achter de schermen werden gepleegd, moeten zij uitmonden in een state-of-the-art-high-definition-all-sky-videosysteem, een verbluffende techniek die ons zal toelaten koepelvullende bewegende beelden te projecteren. Het is dan ook zo goed als zeker dat het planterariumprogramma "Kinderen van de Zon", dat zijn première kende in de herfst van 2007, de laatste klassieke planterariumshow was die verwezenlijkt werd.

Dat deze inspanningen nodig zijn om onze werking veilig te stellen en onze volkssterrenwacht nog aantrekkelijker te maken, laten de wat tegenvallende bezoekerscijfers van het voorbije jaar zien. We moeten dan ook in de komende jaren volop gebruikmaken van alle mogelijke middelen om onze aanwezigheid duidelijk te maken en zo onze basistaak om sterrenkunde te populariseren waar te maken. Een belangrijk gegeven hierin was de vijfjarige verlenging van onze overeenkomst met de Vlaamse overheid in het kader van het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie.

Rest mij enkel nog iedereen van harte te bedanken voor de geleverde inspanningen die ervoor gezorgd hebben dat in 2007 onze volkssterrenwacht zijn bijzondere werking en opdracht heeft kunnen verder zetten.

Jan Vandenbruaene,
voorzitter,
26 januari 2008.

2. Organisatie van de vzw Volkssterrenwacht Beisbroek

De vzw Volkssterrenwacht Beisbroek werd opgericht op 20 oktober 1984. De werking van de vereniging werd vastgelegd in de statuten, verschenen in bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 12 december 1985. In 2004 werden de statuten van de vereniging in overeenstemming gebracht met de nieuwe wet op de vzw's. De aangepaste statuten verschenen in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 21 december 2004.

De activiteiten van Volkssterrenwacht Beisbroek vzw worden ondersteund binnen het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie. Dit actieplan is een initiatief van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel. Dit gebeurt middels een overeenkomst voor de inschakeling van de expertise van de volkssterrenwachten in het actieplan wetenschapsinformatie en innovatie; deze overeenkomst is in 2007 hernieuwd en loopt tot eind 2011.

De vereniging is eveneens erkend door de Bestendige Deputatie van de provincie West-Vlaanderen en door het Stadsbestuur van Brugge.

Bij erkenningsbesluit van 6 juni 2007 is Volkssterrenwacht Beisbroek vzw door Toerisme Vlaanderen erkend als vereniging van toeristisch belang.

De juridische, financiële, administratieve en bestuurlijke belangen van de vereniging worden behartigd door de raad van bestuur. Eind 2007 bestond die raad uit volgende personen:

voorzitter:	Jan Vandenbruaene
erevoorzitter:	Herman Ghyoot
ondervoorzitter:	Hendrik Vandenbruaene
secretaris:	Frank Tamsin
penningmeester:	Bart Vandenbussche
leden:	Franky Blanckaert Pieter De Ceuninck Bernard De Cuyper (ambtshalve) Filip Questier Sebastian Serruys

Het dagelijks bestuur is in handen van de voorzitter, de ondervoorzitter, de secretaris, de penningmeester en de erevoorzitter.

Zowel de leden van de raad van bestuur, het dagelijks bestuur, als alle overige vrijwillige medewerkers verrichten hun respectieve taken ten dienste van de gemeenschap volledig onbezoldigd.

In 2007 kwam de raad van bestuur bijeen op 24 februari, 1 juni en 29 september.

De algemene vergadering kwam in 2007 bijeen op 24 februari en op 29 september. De algemene vergadering bestaat uit alle leden van de vzw. Statutair zijn de leden van de vzw, hetzij effectief, hetzij toegetreden lid. Alleen de effectieve leden hebben stemrecht in de algemene vergadering. Naast alle leden van de raad van bestuur, waren eind 2007 ook nog volgende personen effectief lid:

Lodewijk Boute, Mia Callens, Piet Cools, Jan Deklerck, Jacques Depaepe, Geert Deseranno, Wilfried De Vriese, Claude Doom, Emmanuel Fabel, Thomas Goethals, Jean-Paul Hermans, Alain Houvenaeghel, Youri Huyghe, Astrid Neirinck, Steve Philips, Eddy Pirotte, Robin Segaert, Alexander Vandenbohede, Joseph Wouters.

Verder heeft Volkssterrenwacht Beisbroek vzw een voltijdse vaste medewerker in dienst. Daartoe is een arbeidsovereenkomst afgesloten met Eddy Pirotte. Bovendien was Mia Callens gedurende de maanden oktober en november in dienst als halftijdse medewerkster.

3. Educatieve, wetenschappelijke en pedagogische activiteiten

3.1. *Bezoeken*

Het jaar 2004 was een recordjaar inzake het aantal betalende bezoekers. Dit aantal werd sindsdien niet meer geëvenaard. Uit de analyse van de cijfers blijkt dat de daling vooral veroorzaakt wordt door het geringe aantal schoolbezoeken in september (in 2006 kwamen er 922 leerlingen op bezoek in 41 groepen; in 2007 waren er dat 207 in 9 groepen). Daartegenover stond in november een stijging, met in totaal 1135 leerlingen (in 2006: 913) in 55 groepen (in 2006: 41).

Ook het aantal sociaal-culturele verenigingen ging wat achteruit. Ook hiervoor is in 2008 een extra inspanning qua promotie aangewezen. Dit wordt een belangrijk aandachtspunt voor de raad van bestuur.

De vaste voorstellingen gingen door op volgende tijdstippen:

- op zondagnamiddag om 15.00 h en om 16.30 h;
- op woensdagnamiddag om 15.00 h (Nederlandstalig) en om 16.30 h (anderstalig: Frans, Engels of Duits);
- op vrijdagavond om 20.30 h;
- gedurende alle schoolvakanties zijn we bijkomend toegankelijk op maandag, dinsdag en donderdag, telkens om 15.00 h.

Elke vaste voorstelling wordt gevolgd door telescoopwaarnemingen (als de weersomstandigheden dit toelaten) en een vrije rondgang in de tentoonstelling. Telkens is de sterrenwacht toegankelijk een half uur vóór het begin van de voorstelling.

In 2007 werden er 193 vaste voorstellingen gegeven, met 1801 geregistreerde bezoekers.

Op woensdagnamiddag was het ontvangen van die mensen vooral het werk van onze educatieve medewerker Eddy Pirotte. Voor de voorstellingen op vrijdagavond maakten vooral Herman Ghyoot (16 keer), Mia Callens (13 keer) en Robin Segaeert (6 keer) zich verdienstelijk.

De permanenties op zondagnamiddag werden vooral verzorgd door volgende actieve medewerkers: Jacques Depaepe (16), Wilfried De Vriese (13), Ivette Eeckloo (11), Emmanuel Fabel (6), Jean-Paul Hermans (9), Alain Houvenaeghel (8), Filip Questier (10) en Jef Wouters (19).

Een groep vanaf minimum 15 personen kan op een willekeurig tijdstip een bezoek brengen. Meestal beginnen we ook hier met een planetariumvoorstelling, gevolgd door een manuele demonstratie, onder andere van de sterrenhemel van de dag zelf. Daarna volgt een waarnemingssessie met de telescopen en een gidsbeurt in de tentoonstelling.

Onderstaande tabel geeft het verloop van de bezoeken per maand:

maand	Totaal aantal	aantal indi- dueel	aantal vaste voor- stellingen	aantal in groep	aantal groepen
januari	500	112	13	388	16
februari	311	157	14	154	8
maart	633	231	18	402	17
april	503	170	18	333	19
mei	569	73	10	496	24
juni	506	60	11	446	22
juli	430	276	31	154	8
augustus	521	271	27	250	12
september	365	158	17	207	9
oktober	836	164	15	672	36
november	1205	70	9	1135	55
december	165	59	10	106	6
totaal	6544	1801	193	4743	232

Het totale aantal bezoekers overtreft deze aantallen ruimschoots. De cijfers houden immers geen rekening met niet-betalende bezoekers (bijvoorbeeld via vrijkaartenacties of tijdens opendeurdagen) of met begeleidende leerkrachten. Ook het grote aantal personen dat het planetenpad met belangstelling heeft afgewandeld, valt eigenlijk niet te schatten.

Over het jaar heen ontvingen de vaste medewerkers Eddy Pirotte en Mia Callens respectievelijk 90 en 66 groepen. Andere medewerkers die frequent voor groepsbegeleiding instonden, waren: Franky Blanckaert (8), Wilfried De Vriese (5), Ivette Eeckloo (6), Herman Ghyoot (29), Alain Houvenaeghel (6), Astrid Neirinck (6) en Robin Segart (12). Ook hier aan al die actieve medewerkers: dank u.

Een onderverdeling van de groepen volgens categorie leert ons het volgende. Uit het basisonderwijs kwamen 74 groepen, 82 groepen uit het secundair en hoger onderwijs, 23 familie- of vriendengroepen, 35 socio-culturele verenigingen en 17 jeugd- of sportverenigingen.

Zoals we hoger reeds opmerkten, is de daling van ons bezoekersaantal te wijten aan het geringer aantal socio-culturele verenigingen. Een gerichte promotiecampagne zal hieraan moeten verhelpen.

Naast de permanente openingsuren en de groepsbezoeken waren wij ook ter beschikking op verschillende andere dagen, waarover verder in dit jaarverslag meer details te vinden zijn.

3.2. Cursussen

Door het ontvangen van individuele en groepsbezoeken, verschaffen we aan geïnteresseerden een eerste introductie in de sterrenkunde. Er bestaat bij een deel van het publiek echter ook de behoefte aan diepgaandere informatie. Om hieraan tegemoet te komen, worden er cursussen ingericht, veelal onbaatzuchtig geleid door bevoegde mensen uit onze eigen vereniging.

Het gevarieerde aanbod reflecteert de diverse, specifieke belangstellingspunten van het publiek, alsook de verschillende niveaus van diepgang waaraan behoefte is. De cursussen zijn opgevat als permanente vorming eerder dan als onderwijs in de traditionele zin van het woord.

Inleidende cursus Sterrenkunde

Deze beschrijvende cursus (die geen specifieke voorkennis vereist) biedt een eerste kennismaking met de sterrenkunde. Er wordt duidelijk gemaakt hoe astronomische waarnemingen geleid hebben tot ons huidig beeld van de opbouw van het heelal.

Vertekkend bij de Aarde, wordt het zonnestelsel (met de zon, planeten, kometen, ...) verkend. Hierbij komt ook een stukje klassieke sterrenkunde aan bod (de bewegingen aan de hemelkoepel van zon, planeten en sterren). In de tweede helft van de cursus verlaten we het zonnestelsel en beschrijven we het leven van een ster. We gaan na hoe sterrenstelsels zijn opgebouwd. Ten slotte worden de verste objecten in het heelal besproken en bespreken we de evolutie van het heelal.

De lessen van deze cursus worden gegeven door Eddy Pirotte, Hendrik Vandenbruaene en Jan Vandenbruaene. In 2006-2007 eindigde deze cursus op 24/01/2007. De editie 2007-2008 van deze cursus loopt op woensdagavonden tussen 10/10/2007 en 23/01/2008.

Inleidende cursus Ruimtevaart

Deze cursus van acht sessies is bedoeld als kennismaking met de elementaire principes van ruimtevaarttechniek. Achtereenvolgens komen volgende onderwerpen aan bod: de fysische wetten die van toepassing zijn op de beweging van raketten en satellieten, de soorten voortstuwing en soorten raketmotoren, de verkenning van ons zonnestelsel, de soorten satellieten en hun toepassingen, de Space Shuttle en het ISS, de bijdrage van België en Europa in de ruimtevaart, geschiedenis en actualiteit.

Docenten voor deze cursus zijn Herman Ghyoot, Thomas Goethals en Robin Segaert. In 2006-2007 eindigde deze cursus op 20/04/2007 en in 2007-2008 wordt deze cursus niet ingericht.

Waarnemen voor beginners

In vier sessies verdeeld over evenveel seizoenen wordt met behulp van een draaibare sterrenkaart, het planetarium en eventueel een verrekijker de sterrenhemel en de

plaats van de sterrenbeelden uitgelegd. Elk van deze sessies wordt dan enige tijd daarna gevolgd door een workshop, waarin de aangeleerde zaken verder worden ingeëoefend en uitgediept.

Begrippen als ecliptica, hemelevenaar en het zenit worden uit de doeken gedaan. Reeds na één les is men in staat om de Poolster terug te vinden samen met tal van circumpolaire sterrenbeelden. Na het doorlopen van alle zittingen kent men de meeste noordelijke sterrenbeelden en zal men verscheidene hemelobjecten kunnen aanwijzen zoals de Orionnevel, de kapstok en het zevengesternte. Uiteraard worden bij ongunstige weersomstandigheden de sessies in het planetarium afgewerkt.

Franky Blanckaert, Wilfried De Vriese en Alexander Vandenbohede verzorgen de zittingen van deze cursus. De editie 2006-2007 liep tot 28/04/2007. De editie 2007-2008 van deze cursus loopt op zaterdagavonden tussen 13/10/2007 en 26/04/2008.

Jeugdcursus Sterrenkunde en Ruimtevaart

In zestien lessen maken jongeren van 12 tot 16 jaar kennis met de boeiende wereld van de sterrenkunde en de ruimtevaart. Hoe werkt een raket en hoe bouw ik er zelf één? Zijn ijsdweren eetbaar? Wanneer zal men leven vinden op Mars? Waar loopt de Melkweg? Star Wars: sprookjes of echte toekomst? Wie is 's nachts ook bang van zwarte gaten? Het antwoord op deze en veel meer vragen krijgen jongeren in deze cursus. Met behulp van foto's, schema's, modellen en videomateriaal geven we duidelijke uitleg en maken we hen wegwijs in het heelal.

De Jeugdcursus Sterrenkunde en Ruimtevaart wordt geleid door Filip Questier en Robin Segaeert. In 2006-2007 eindigde de jeugdcursus op 27/04/2007. De uitgave 2007-2008 van deze cursus loopt op vrijdagavond van 05/10/2007 tot 11/04/2008.

Actuele onderwerpen uit de sterrenkunde

In een zestal zittingen worden actuele onderwerpen uit de sterrenkunde behandeld. Onder andere volgende thema's kwamen aan bod: grote en zeer grote optische telescopen, radiotelescopen, een wetenschappelijke kijk op buitenaards leven, elliptische dwerggalaxieën.

Deze cursus eindigde in 2006-2007 op 21/03/2007 en loopt opnieuw van 14/11/2007 tot 19/03/2008. Docenten van dienst waren Prof. Dr. Maarten Baes, Ir. Pieter De Ceuninck, Dr. Joris De Ridder, Dr. Sven De Rijcke, Ir. Hendrik Vandenbruaene.

Actuele onderwerpen uit de ruimtevaart

Een zestal avonden worden gewijd aan de actualiteit van de ruimtevaart. Onder andere volgende onderwerpen werden behandeld: paraboolvluchten, actuele vluchten van de Space Shuttle en STS-117, de Apollo-vluchten 40 jaar later, telescopen in de ruimte, recent gelanceerde ruimtesondes, Dawn, actuele planeetverkenner.

Deze cursus eindigde in 2006-2007 op 14/03/2007 en loopt in 2007-2008 van 17/10/2007 tot 12/03/2008. De zittingen werden gegeven door Nicky De Munster, Koen Geukens, Herman Ghyyoot, Thomas Goethals, Robin Segart.

Sterrenkunde en Kerk

In de loop van de geschiedenis van de sterrenkunde heeft de katholieke kerk een onuitwisbare stempel gedrukt. Hoewel vooral de negatieve publiciteit rond de veroordeling van de Italiaanse geleerde Galilei nog steeds overheerst, heeft geen enkel instituut zoveel geïnvesteerd in de vooruitgang van de astronomische kennis als de Kerk van Rome. Waarom zij dit precies deed, wat haar motieven waren en welke geestelijken dit realiseerden, kwam aan bod in vier zondagvoormiddagen. Volgende onderwerpen werden behandeld: de ster van Bethlehem, de zaak Galileo Galilei, de zoektocht naar de juiste Paasdatum en Astronoom en Jezuiet.

De vier lessen van deze cursus, die liep op zondagvoormiddag tot 29/04/2007, werden verzorgd Jan Vandenbruaene.

Klimaatveranderingen op Aarde

De laatste tijd is er in de media meer dan gewone aandacht voor klimaatveranderingen op onze planeet. Er lijken sterke aanwijzingen voor een significante verhoging van de gemiddelde temperatuur op onze planeet. De opwarming van de Aarde wordt als oorzaak gezien voor globale klimaatveranderingen, dramatische weersverschijnselen, het verkleinen van de poolkappen en het gestaag afsmelten van gletsjers. De toekomst van de flora en fauna op onze planeet en het leven van de mens lijken in gevaar. De kernvraag in de discussie is of menselijke activiteiten, en meer bepaald de uitstoot van broeikasgassen, zorgen voor een klimaatverandering en onze toekomst bedreigen. In zes zittingen belichten we deze discussie ten gronde. Zo komen de verschillende natuurlijke en menselijke oorzaken voor klimaatwijziging-

gen aan bod, de fysica van de aardse atmosfeer, het broeikaseffect, meteorologische metingen op de grond en vanuit de ruimte, de evolutie van gasconcentraties in de atmosfeer, paleontologische aanwijzingen voor klimaatwijzigingen, biologische aanwijzingen, historische klimaatwijzigingen en hun gevolgen op termijn zoals het verdwijnen van diersoorten. Onderzoekresultaten die in de mediadiscussie slechts oppervlakkig aan bod komen, worden belicht in hun wetenschappelijke context. Deze cursus loopt op dinsdagavonden tussen 06/11/2007 en 08/04/2008. De sessies worden verzorgd door Dr. Alexander Vandenbohede en Dr. Bart Vandenbussche.

3.3. Getuigschriften

Op 11 mei 2007 werden de getuigschriften voor het werkjaar 2006-2007 uitgereikt. Na de eigenlijke uitreiking van de getuigschriften, gaf Robin Segaert een retrospectief overzicht van de geschiedenis van de ruimtevaart gedurende de afgelopen halve eeuw. Dit naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van het begin van de ruimtevaart, ingezet met de lancering van de Spoetnik in 1957.

Inleidende cursus Sterrenkunde

Volgende cursisten behaalden het getuigschrift:

Michiel Debel, Tom Debruycker, Thijs Decoene, Thomas D'hooge, Ivette Eeckloo, Natacha Gryson, Johan Rommel, Rik Vanhaverbeke, Lieve Vanquathem.

Inleidende cursus Ruimtevaart

Het getuigschrift werd toegekend aan:

Luc Boes, Jonathan Delombaerde, Joris Goeminne, Koen Maes, Karel Paternoster, Paul Pieters, Jos Pollet, Filiep Vandenbulcke, Jozef Vanmaele.

Jeugdcursus Sterrenkunde en Ruimtevaart

Ontvingen een getuigschrift voor deze cursus:

Jaan Beuckels, Melisa De Decker, Gil Deprez, Mathieu Kervyn, Sybille Kervyn, Julie Logist, Brecht Slabbinck.

Cursus Waarnemen voor Beginners

Volgende cursisten behaalden het getuigschrift:

Lieve Beuckels, Eddy Clauwaert, Thomas Deslypere, Frederick D'Hondt, Ivette Eeckloo, Marcel Geuens, Michel Marote, Serge Piret, Steve Schaessens, Inge Vande Walle, Koenraad Vandenbergh, Griet Vandeputte, Rudi Vandeputte, Benny Verlinde.

Messier 104. Foto: Wilfried De Vriese.

Cursus Actuele onderwerpen uit de sterrenkunde

Volgende cursisten behaalden het getuigschrift:

Sven Bert, Luc Boes, Geert Bonte, Patrick Calcoen, Bart De Buysere, Wilfried De Vriese, Michelle Declerck, William Declerck, Jacques Depaepe, François Donck, Marc Lambert, Reinhard Levecke, Edgard Maes, Guido Mobouck, Jos Pollet, Robin Segart, Jozef Vanmaele, Benny Verlinde, Joseph Wouters.

Cursus Actuele onderwerpen uit de ruimtevaart

Het getuigschrift voor deze cursus werd uitgereikt aan:

Luc Boes, Geert Bonte, Raf Boussauw, Bart De Buysere, Wilfried De Vriese, Gerard Demuynck, Thomas Deslypere, François Donck, Marc Lambert, Reinhard Levecke, Guido Mobouck, Sonja Rolly, Jozef Vanmaele.

Cursus Sterrenkunde en Kerk

Volgende cursisten behaalden het getuigschrift:

Luc Boes, Geert Bonte, Wilfried De Vriese, Jacques Depaepe, Andre Naessens, Robin Segart, Jozef Vanmaele, Bernadette Verbeke.

3.4. *Planetarium*

De multimediale voorstellingen in het planetarium zijn een uitermate belangrijk aspect binnen de werking van Volkssterrenwacht Beisbroek vzw. Vandaar dat hieraan ook in 2007 heel wat aandacht werd besteed.

Kinderen van de Zon

Onze nieuwste planetariumvoorstelling werd voorgesteld aan het publiek tijdens de première van zaterdag 27 oktober 2007. In “Kinderen van de Zon” trekken we op ontdekking in onze eigen kosmische buurt. We verwonderen ons samen met grote denkers als Copernicus en Ptolemaeus, over de vreemde beweging van de zogenaamde “dwaalsterren”. Kepler heeft ons immers de sleutel tot dit raadsel overhandigd, toen hij dit raadselachtige gedrag in een aantal logische wetmatigheden wist te verpakken. We kijken mee met professionele en amateur-astronomen hoe de andere bewoners van ons zonnestelsel langzaam, één voor één hun geheimen beginnen prijsgeven. We maken eveneens gebruik van de modernste technieken en geavanceerde ruimtesondes om tot aan de verste grenzen van onze planetenfamilie, deze soms bizarre werelden en hun natuurlijke satellieten in close-up te bekijken. Mars, Venus en Titan (de grootste maan van Saturnus) hebben zelfs al landingen van geautomatiseerde robotsondes mogen meemaken.

We beleven dit alles vanop de eerste rang in een comfortabele fauteuil. “Kinderen van de Zon”: een never ending story van verbazing en ontzag voor de wonderre natuur en exotische landschappen van ons eigen hoekje in het uitgestrekte heelal.

Vorbereiding full-dome video

Sinds enkele maanden zijn we volop bezig om het planetarium uit te breiden met de nieuwste snufjes in de multimediale wereld. Full-dome videoprojectie (ook wel all-sky video genoemd) is het neusje van de zalm in de hedendaagse multimediale omgeving. Tot hertoe beschikken we over een full-dome projectiesysteem, enkel voor stilstaande beelden. De meerwaarde zit hierin dat we over de hele koepel bewegende beelden en videosequenties kunnen afspelen. De markt is ondertussen zover gevorderd dat er voor dit systeem eveneens kant en klare full-dome producties bestaan, verdeeld door diverse bedrijven. Dit betekent dus niet alleen een nieuwe mogelijkheid, maar eveneens een aanvulling op het huidige sterrenkundige aanbod van het Zeissplanetarium en het SkySkan projectiesysteem.

Dit systeem is uniek in Vlaanderen, zelfs in heel België. Voor de dichtstbijzijnde gelijkwaardige full-dome projectie, moet er uitgeweken worden naar Rotterdam (Nederland). De collega aldaar bevestigt trouwens het succes van het systeem.

Het project kan eveneens een meerwaarde bieden binnen het schaarse "all weather" aanbod in het Brugse Ommeland.

Momenteel zitten we nog volop in de prospectiefase, waarin een aantal mogelijkheden nauwkeurig op hun merites worden beoordeeld. Hopelijk kunnen we in de loop van het komende werkjaar dit unieke project succesvol afsluiten met een spetterende nieuwe vertoning.

3.5. Telescopen en waarnemingen

Het jaar 2007 demonstreerde nogmaals hoe afwisselend en boeiend het waarnemen van de sterrenhemel kan zijn: naast voorspelde fenomenen waren er meer dan voldoende onvoorspelbare extra's die voor verschillende avonden en nachten waarneemplezier zorgden. Leden van de sterrenwacht bekeken de hemel op individuele basis of tijdens verschillende groepssessies in cursusverband of tijdens opendeurevents doorheen het jaar. Een samenvattend overzicht hiervan wordt hieronder gegeven.

Superkometen

Als verrassende objecten staan heldere kometen uiteraard hoog op de hitlijst van de waarnemers. 2007 werd gezegend met 2 unieke heldere komeetverschijningen. Ten eerste was er de extreem heldere komeet McNaught die eind januari negatieve magnitudes haalde doordat het object uiterst dicht langs de Zon scheerde. De moeilijke waarnemingsomstandigheden in januari lieten niet toe om het object bij ons te bekijken, maar op zuidelijke breedtes was het een extreem spectaculaire verschijning met overweldigende staartvorming.

Beter waarneembaar was de compleet onverwachte helderheidsuitbarsting van komeet 17P/Holmes tijdens de maanden november en december. Deze zwakke komeet kwam eind oktober op grote afstand van de Zon tot uitbarsting wat ertoe leidde

Komeet 17P/Holmes, gefotografeerd op 3 november 2007 met de MPT300 f/5.2. Foto: Hendrik Vandenbruaene.

dat eerst een quasi stellair object van magnitude 2.5 gezien kon worden. Tijdens de daaropvolgende weken nam de omvang van de komeetwolk spectaculair toe en kon ze dag na dag met het blote oog gevolgd worden in de buurt van de α Persei cluster. Tegen het eindejaar was de komeet nog net zichtbaar met het blote oog als een grote vrij circulaire nevelvlek. De werkelijke diameter bedroeg toen een slordige 5 miljoen kilometer, 4 tot 5 keer de diameter van de Zon!

Zonnestelsel

De Zon zat in 2007 op haar minimumactiviteit zodat zelden zonnevlekken zichtbaar waren. Dus niet zo'n interessant object om waar te nemen, ware het niet dat in $H\alpha$ -licht toch altijd wat te beleven valt op onze moederster: protuberansen of actieve gebieden zijn eigenlijk zo goed als altijd te bekijken. Vanaf volgend jaar klimt de Zon (langzaam) uit het activiteitsdal.

Wat de planeten betreft, kon Venus vooral in het voorjaar 's avonds goed waargenomen worden. Vermeldenswaard is uiteraard ook de Marsoppositie die rond Kerstmis plaats vond. Weliswaar werd Mars niet meer zo groot in de kijker als tijdens de opposities vlak na de eeuwwisseling, maar een 15 boogseconden grote planeet is toch de moeite waard om af en toe eens te observeren. Wat de reuzenplaneten betreft, herinneren we ons vooral Saturnus en de vele maantjes die gedurende het voorjaar goed waarneembaar waren. De stand van het ringenstelsel was in 2007 al behoorlijk vlak te noemen. De stand van de ringen wordt volgend jaar nog vlakker om eind 2008 pal op de "zijkant" als een dunne lijn waarneembaar te zijn.

Op meteorenvlak waren de Perseïden-, Orioniden- en Leoniden-zwermen bij ons

waarneembaar. Tijdens de traditioneel interessante Geminidencampagne kregen we jammer genoeg af te rekenen met dikke wolkenvelden.

Speciale bedekkingen

Tijdens het aangenaam warme voorjaar 2007 konden we ook getuige zijn van enkele speciale bedekkingen door de Maan. Zo waren er twee Saturnusbedekkingen te zien: tijdens de nacht van 2-3 maart en tijdens de vroege avond van 22 mei. Beide fenomenen konden vrij goed waargenomen en gefotografeerd worden. Een dag later was er in de buurt van Beernem-Oostkamp-Brugge een rakende bedekking van de ster Regulus zichtbaar tijdens de namiddag. Een helder weertje liet toe om zonder probleem de ster van magnitude 1.35 in de kijker langs de maanrand te zien trekken in volle namiddag!

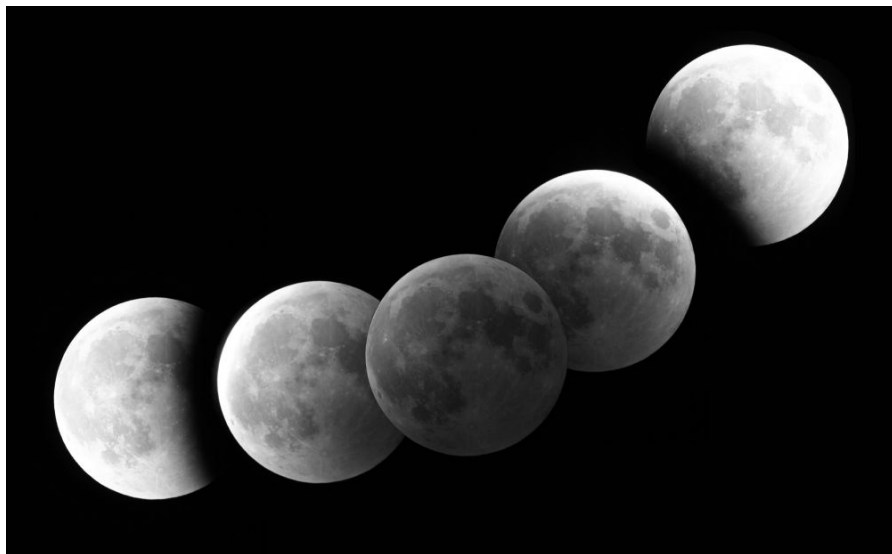

De Saturnusbedekking van 22 mei 2007.
Foto: Hendrik Vandenbruaene.

Tenslotte werd ook Venus door de Maan bedekt tijdens de namiddag van 18 juni. Ook voor dit verschijnsel hielpen de weergoden ons en kon het fenomeen mits wat kleine wolken toch goed waargenomen worden. Het was opmerkelijk hoe eenvoudig de heldere planeet overdag zonder optische hulpmiddelen aan de blauwe hemel zichtbaar was vlak naast de maansikkel. Een superfenomeen!

Maansverduistering

Tijdens de nacht van 3-4 maart kon een totale maansverduistering van begin tot einde waargenomen worden. Ook hier waren de weergoden ons gunstig gestemd, want de hemel trok volledig open net voor de aanvang van het gebeuren. De sterrenkijkdagen

Het verloop van de maansverduistering van 3 maart 2007.
Foto: Hendrik Vandenbruaene.

die tijdens dezelfde nacht georganiseerd werden, zorgden ervoor dat enkele honderden bezoekers getuige konden zijn van het schouwspel. Een maansverduistering in alle helderheids- en kleurenschakeringen was het resultaat.

Variabele sterren

Naast de standaard waarnemingsprogramma's in verband met verschillende klassen veranderlijke sterren kunnen we speciaal volgende waargenomen fenomenen vermelden. Vanaf begin juli begon RCrB terug te verduisteren na een stabiele periode die begon in 2003. Tijdens de zomer en het najaar zagen we de ster verzwakken tot magnitude 13. In dezelfde periode verscheen in het sterrenbeeld Vulpecula nova V458Vul, die enkele opflakeringen vertoonde na de initiële uitbarsting. Op het einde van het jaar verscheen nog een tweede nova in Vulpecula.

Uiteraard kwamen de deepsky-objecten en dubbelsterren doorheen de seizoenen meer dan eens aan bod tijdens allerlei waarnemingen, visueel of fotografisch. Ten slotte is nog speciaal te vermelden dat het Internationaal Ruimtestation ISS beter zichtbaar was dan ooit wegens de toenemende omvang. Met het blote oog te zien als een heldere bewegende ster en met een los opgestelde manueel gevolgd Dobson-telescoop zelfs als een H-vormige structuur te zien! Dat belooft voor de komende jaren!

Telescopen

Na de ingrijpende veranderingen aan de opstelling van de koepeltelescopen in 2006 was 2007 een eerder kalme periode wat investeringen in dit domein betreft. Het is duidelijk dat de handige GoTo-opstelling toelaat om, mits wat oefening, objecten

zonder problemen automatisch in beeld te brengen via de handcontroller of via de eraan gekoppelde PC. Na updates van de gebruikershandleiding werd in 2007 aandacht besteed aan opleiding voor de geïnteresseerde medewerkers.

Als enige aanpassing kan de aanmaak van een hulpstuk vermeld worden, dat toelaat om de fotografische MPT300 kijker in flatfield mode ook voor visuele waarnemingen op lage vergroting te gebruiken.

Verder kunnen we nog vermelden dat de eerste voorbereidingen gestart werden met betrekking tot de aanschaf van een astronomische CCD-camera in 2008.

3.6. Projecten

Planetenpad

Volkssterrenwacht Beisbroek beschikt sinds juli 2004 over een extra troef in het omliggende parkdomein. Er werd toen een heus planetenpad ingericht: de planeten van ons zonnestelsel worden hierin zowel qua afstand tot de zon als wat grootte betreft op een heel aanschouwelijke manier voorgesteld. Beisbroek heeft ervoor gekozen om zowel het astronomische aspect als het mythologische aspect van de voornaamste hemellichamen aan bod te laten komen aan de hand van een twaalfstal sculpturen van beeldend kunstenaar Jef Claerhout. Deze benadering laat toe om een ruim publiek aan te spreken.

Tentoonstelling 50 jaar ruimtevaart

Tijdens de zomervakantie pakte Volkssterrenwacht Beisbroek uit met een gloednieuwe tentoonstelling over de ruimtevaart. Het was in 2007 immers 50 jaar geleden dat het tijdperk van de ruimtevaart definitief ingeluid werd met de lancering van de Russische Sputnik 1. De hele wereld volgde ademloos de radiopiepjes die de eerste satelliet over de Aarde en haar bewoners strooide. Sindsdien zijn de technieken met soms reuzenstappen vooruit gegaan en werd omzeggens het hele zonnestelsel bezocht en in kaart gebracht door onbemande sondes. We vertelden het boeiende verhaal over de verovering van de Maan, over de gigantische vulkanen op Mars, maar ook over de nieuwste technologieën aan boord van het Internationaal Ruimtestation.

Deze tentoonstelling was aanvankelijk te zien op de eerste verdieping van het kasteel Beisbroek tijdens de maanden juli en augustus. Momenteel kan ze nog steeds bezocht worden in de trappentoren van het observatorium. Deze tentoonstelling was een coproductie met de andere Vlaamse volkssterrenwachten.

Leerkrachtendag

Op 18 april 2007, organiseerde de volkssterrenwacht een ontmoetings- en kennis-

makingsdag voor leerkrachten uit het lager onderwijs. Bijna dertig onderwijzers maakten gebruik van deze uitnodiging. Bij deze ontmoeting waren we in de gelegenheid om de vakmensen kennis te laten maken met ons aanbod naar het derde kleuterjaar en de eerste graad lager onderwijs, “De redding van sterrenfee Mira”. Voor de tweede en de derde graad lager onderwijs presenteerden we “Op reis met de sterren”. Daarnaast werden de mogelijkheden belicht bij een bezoek aan het observatorium en de interactieve tentoonstelling.

Tenslotte werden enkele budgetvriendelijke doe-dingen voorgesteld om op een eenvoudige manier astronomische concepten als afstanden binnen het zonnestelsel, de dag/nacht cyclus en verduisteringen en eclipsen te demonstreren.

Doe-does Lager Onderwijs

Volkssterrenwacht Beisbroek biedt de lagere scholen de unieke gelegenheid om “op eigen terrein” een groot aantal speelse maar leerrijke experimenten uit te voeren, samen met de leerlingen. Alle benodigheden worden gepresenteerd in een grote Doe-Doos. Uitpakken en ontdekken dus.

Met het “lichtstralenspel” leren de kinderen op een leuke manier, de weg verkennen die door het licht gevolgd wordt in het binnenste van de Zon. In de werkelijkheid duurt dit zomaar eventjes 1 miljoen jaar! Met pionnetjes en dobbelstenen beleven we het zelf.

Het pakketje “equatoriale zonnewijzer” levert het materiaal om zelf een zonnewijzer in elkaar te knutselen. Je kan er de werkelijke zonnetijd mee aflezen en deze vergelijken met hetgeen je op je uurwerk kan aflezen.

“Het ontstaan van kraters” is een didactische en speelse wijze om zelf te beleven hoe kraters gevormd worden op bijvoorbeeld de Maan en de planeten. Op een heel eenvoudige manier kunnen de leerlingen het verband bepalen tussen de grootte van de kraters en de massa van het inslaande brokstuk. Pret verzekerd!

Een handige opstelling van een speciale wereldbol en een overhead projector, biedt de mogelijkheid om niet alleen de dag/nacht cyclus aanschouwelijk voor te stellen, maar kan ook gebruikt worden voor een verklaring van de seizoenen en de positie van de Zon ten opzichte van de waarnemer op Aarde.

Een “gnomon” is een moeilijk woord voor schaduwstok. Toch kan met een simpele opstelling, heel wat geleerd worden over de schijnbare dagelijkse baan van de Zon en over de hoogte ervan ten opzichte van de horizon in de verschillende seizoenen. De “solarscope” is een weldoordacht hulpmiddel om op een veilige manier de Zon te observeren. Maar dit handige hulpmiddel kan ook aangewend worden om niet alleen de lengte van de ware zonnedag te meten, maar ook de rotatie van onze dagster experimenteel te laten vastleggen door de leerlingen.

De “gravitatieput” is een toestelletje om op een speelse manier de beweging van de planeten omheen de Zon aanschouwelijk te maken. De kindvriendelijke aanpak maakt dit uitermate geschikt om het zonnestelsel voor de ogen van de leerlingen te laten verschijnen.

Voor de veeleisende onderzoeker, bieden we tenslotte de mogelijkheid om een straatlantaarn, een vlaggenstok of de schouw op het schoolgebouw te gebruiken om de lusbeweging van de Zon in de loop van een jaar uit te tekenen op de speelplaats. Voor de durvers kan dit zelfs uitgroeien tot een heus fotografisch jaarproject.

3.7. Jeugdwerkgroep JVS-Vigilia

De jeugdwerkgroep JVS-Vigilia van Volkssterrenwacht Beisbroek bestaat uit jongeren die de jeugdcursus hebben doorlopen en die zich nu meer willen verdiepen in de sterrenkunde en ruimtevaart. Ze komen samen op vrijdagavond onder leiding van Thomas Devogelaere. Na het feestjaar 2006 ging JVS Vigilia in 2007 door op zijn elan. De instroom van ex-jeugdcursisten zorgde voor nieuw jong bloed binnen Vigilia.

Naast de gewone voordrachten van leden (jong en oud) was er ook een heus JVS-staf bezoek. Dit kaderde in een actie om de JVS dichtbij de kernen te brengen en uiteraard wat reclame te maken voor de overkoepelende organisatie.

De JVS-staf gedelegeerden Toine Mercier, Wouter Krznaric en voorzitter Geertrui Vandist maakten er een leerrijke avond van met een interessante voordracht over golven.

In de zomer was er het gebruikelijke kamp. Deze keer ging het naar de gezellig kleine gemeente La Reid in de provincie Luik. Naast de dagelijkse portie astronomie was er ook plaats voor sport en spel. Een uitstap naar de dichtbij gelegen Spa fabriek en de grotten van Remouchamps stond ook op het programma.

Naast de werking binnen Vigilia waren ook tal van leden aanwezig op de JVS-activiteiten, zoals het JVS/VVS weekend, de zomeractiviteit in Hove en het WinterAstroKamp.

De zomeractiviteit is een traditie geworden binnen de JVS. Deze dag bestaat uit sport en astronomie. De voordracht handelde afgelopen jaar over het waarnemen van de Maan. En natuurlijk is de dag een gezellig samenzijn met andere JVS'ers teneinde ze beter te leren kennen.

Het WAK (Winter Astro Kamp) van 2007 ging eigenlijk pas door in januari 2008. Hierop waren enkele van de jongere Vigilanen aanwezig. Er was plaats voor voordrachtjes, practica, sport, spel en vooral een exclusieve uitstap naar het grondstation van de ESA in Redu. We kregen er een rondleiding in het controlestation waar ze tal van satellieten in een goede baan (blijven) houden.

3.8. *Opendeurdagen*

Bij diverse gelegenheden opende de sterrenwacht haar deuren, buiten de gebruikelijke openingsuren.

Sterrenkijkdag

Volkssterrenwacht Beisbroek is een erkende vereniging binnen de Vereniging voor Sterrenkunde. Elk jaar nemen we dan ook graag deel aan het initiatief van de sterrenkijkdagen. Aangezien dit initiatief telkens uitvoerig aan bod komt in de landelijke pers, kunnen we steeds rekenen op vele enthousiaste begeleiders en bezoekers. In 2007 ging deze sterrenkijkdag door op zaterdag 3 maart, naar aanleiding van de totale maansverduistering.

De weergoden waren ons goed gezind, zodat we enkele honderden bezoekers mochten ontvangen die dit fenomeen in al zijn glorie konden aanschouwen, zowel door onze vaste telescopen in de koepel als door enkele kijkers die vóór het kasteel werden opgesteld.

Door het Natuurcentrum Beisbroek was, naar aanleiding van de Nacht van de Duisternis, een avondlijke boswandeling georganiseerd die veel volk op de been bracht. Die wandeling eindigde juist toen de totaliteit van de maansverduistering begon, zodat het echt aanschouwen was om een blik te werpen op dit uitzonderlijk fascinerend gebeuren.

Vlaanderendag

Op zondag 22 april 2007 nam Volkssterrenwacht Beisbroek vzw met succes deel aan de Vlaanderendag.

Opendeurdagen

Het nieuwe werkjaar 2007-2008 werd ingezet met een heuse happening op 15 en 16 september. Dat onze opendeurdagen samenvallen met “Kroenkelen” (een Brugs initiatief: te voet of per fiets in de groene rand rond Brugge) is mooi meegenomen. Met een team gemotiveerde medewerkers werden de bezoekers vakkundig doorheen de sterrenwacht en het planetenpad geleid. Op de eerste verdieping van het kasteel kon men kennis maken met het uitgebreide cursusaanbod, en werden er een groot aantal telescopen opgesteld; voor de nodige uitleg kon men beroep doen op een aantal actieve waarnemers. Ook de stand opgesteld door de jeugd, werd door menig bezoeker gesmaakt. Verder kon men verscheidene planetariumvoorstellingen bijwonen en waren het observatorium, het jeugdlokaal en de bibliotheek voor iedereen toegankelijk. Voor de allerkleinsten werd een zoektocht en quiz georganiseerd doorheen en rondom de sterrenwacht, zodat ook zij – al dan niet met een beetje hulp – aan hun sterrenkundige trekken kwamen.

3.9. Publicaties

Vanzelfsprekend verscheen in 2007 het jaarverslag 2006.

Naar aanleiding van de opendeurdagen werd een informatiebrochure samengesteld.

Ook publiceerden leden van Volkssterrenwacht Beisbroek vzw regelmatig artikels of mededelingen in binnen- en buitenlandse tijdschriften en vakbladen. Hierna volgt hiervan een (onvolledig) overzicht.

Heelal

- jan Messier en Messier A (Alexander Vandenbohede et al.)
 Korte berichten (Claude Doom)
 Het lengen van de dagen (Claude Doom)
- feb Düsseldorfsvervlogen astronomische roem (Jan Vandenbruaene)
 Korte berichten (Frank Tamsin)
 Saturnus (Claude Doom)
- maa Mijmeren met Einstein in De Haan (Jan Vandenbruaene)
 Boekbespreking (Frank Tamsin)
 Ster achter de Maan (Claude Doom)

- apr Korte berichten (Frank Tamsin)
De Pleiaden (Claude Doom)
- mei Boekbesprekingen (Herman Ghyoot, Frank Tamsin)
De boodschapper van de Zon (Claude Doom)
- jun Maangeologie met SMART-1 (Alexander Vandenbohede)
De VVS algemene ledenvergadering 2007 (Claude Doom)
Hevelius (Jan Vandenbruaene)
Verbluffend koninklijk cadeau te kijk in Parijs (Jan Vandenbruaene)
Korte berichten (Eddy Pirotte, Frank Tamsin)
Venus half verlicht (Claude Doom)
- jul Gruithuisen domes (Alexander Vandenbohede et al.)
Korte berichten (Claude Doom, Eddy Pirotte, Frank Tamsin)
De winter is in aantocht (Claude Doom)
- aug Donkere materie laat sporen na (Claude Doom)
De gedenkzuil voor Houzeau te Bergen (Jan Vandenbruaene)
Korte berichten (Claude Doom, Frank Tamsin)
Venus in benedenconjunctie (Claude Doom)
- sep Korte berichten (Claude Doom)
L'shanah tovah (Claude Doom)
- okt Clavius (Alexander Vandenbohede et al.)
Korte berichten (Claude Doom, Frank Tamsin)
Boekbespreking (Frank Tamsin)
Apogeum en perigeum (Claude Doom)
- nov Kuifje op astronomische wijze (Jan Vandenbruaene)
Korte berichten (Claude Doom)
Mars stationair (Claude Doom)
- dec Fracastorius (Alexander Vandenbohede et al.)
Korte berichten (Claude Doom, Frank Tamsin)
Mars in oppositie (Claude Doom)

Astra

- mei Apocalypso (Robin Segaert)
- sep We gaan op kamp en gaan naar Franchimont (Laurens Ramandt)
Kepler (Thomas Devogelaere)

Zenit

- mei Kleur op de Maan (Alexander Vandenbohede)

3.10. Documentatiecentrum

Bibliotheek

In de loop van 2007 werden weerom enorme inspanningen geleverd om de bibliotheek verder uit te bouwen.

De Volkssterrenwacht is geabonneerd op volgende tijdschriften: *Astra*, *Astronomy*, *Astronomy and Astrophysics*, *Ciel et Espace*, *Ciel et Terre*, *ESA-Bulletin*, *ESO Messenger*, *Halo*, *Heelal*, *Informatieblad Stichting De Koepel*, *Le Ciel*, *Max Planck Forschung*, *Planetarian*, *Reaching for the Skies*, *Ruimtevaart*, *Sky and Telescope*, *Science Connection*, *Spaceflight*, *Vlaamse Raket Organisatie*, *Zenit*.

Naast de honderden boeken zijn er ook tal van vroegere jaargangen van tijdschriften beschikbaar. Hiertoe is een afzonderlijke archiefruimte ingericht.

Mediatheek

Verder bezit het documentatiecentrum ook een rijk aanbod aan audiovisueel materiaal. Het belang van de alom gekende oude visuele bronnen van dia's en video's, neemt zienderogen af. Dit wordt evenwel ruimschoots gecompenseerd middels een rijke collectie aan dvd's. Voor wie deze mediavormen nog niet heeft gebruikt, willen wij nogmaals benadrukken dat ook hier een schat aan informatie te vinden is.

3.11. Website

De website van Volkssterrenwacht Beisbroek is te bereiken op www.beisbroek.be.

Ook in 2007 vonden vele bezoekers de elektronische weg naar onze website. De teller op onze frontpagina registreerde bijna 16000 hits, een lichte verhoging ten opzichte van 2006. De drukste dag was 3 maart 2007 met 309 opvragingen, ongetwijfeld naar aanleiding van de sterrenkijkgag diezelfde dag.

Sinds april 2006 wordt door Filip Questier een maandelijks bijgewerkt overzicht van de courante hemelverschijnselen aangeboden; in 2007 werd dit initiatief onverminderd voortgezet. Bijzondere hemelverschijnselen zoals de Perseïdenzwerm of de uitbarsting van komeet 17P/Holmes werden extra in de kijker gezet. Ook evenementen in de sterrenwacht zelf werden uiteraard belicht, zoals de opendeurdagen of onze nieuwe planetariumvoorstelling.

Tijdens de zomermaanden werd ook het bibliotheekbestand on-line gebracht, goed voor ruim 1400 boeken, dvd's en video's. De werken zijn per categorie raadpleegbaar en waar mogelijk werden illustraties voorzien. In het ledengedeelte konden onze leden de laatste nieuwsbrieven en het recentste cursusmateriaal downloaden.

Naar de toekomst toe is het de bedoeling om ook foto's en aanverwant materiaal van onze eigen actieve leden tentoon te stellen.

3.12. Kadervorming

Medewerkersopleiding

Omdat de werking van de Volkssterrenwacht voor een belangrijk deel steunt op vrijwillige medewerkers, is kadervorming van groot belang voor onze toekomst. In 2007 concentreerde de opleiding de medewerkers zich voornamelijk op de individuele begeleiding van een aantal nieuwe medewerkers.

Medewerkersbijeenkomsten

De medewerkersbijeenkomsten gebeuren op onregelmatige basis, afhankelijk van de sterrenkundige actualiteit of van vernieuwingen of aanpassingen van de apparatuur. Daarnaast komt uiteraard ook het sociale aspect aan bod. Op zaterdag 13 januari 2007 werd een nieuwjaarsetentje georganiseerd en op zaterdag 25 augustus 2007 zaten we samen voor onze jaarlijkse barbecue.

Elektronische nieuwsbrief

Op geregelde tijdstippen werden onze actieve medewerkers tijdens het werkjaar 2007 voorzien van een uitgebreide elektronische nieuwsbrief. Dit initiatief, dat zijn zesde jaargang kende, werd door het bestuur in het leven geroepen om iedereen die nauw

betrokken is met de werking van onze volkssterrenwacht ten gepaste tijde zo goed mogelijk te informeren over nieuwe initiatieven, wijzigingen of interessante weetjes. Deze werkwijze werd vanaf het begin fel geapprecieerd en draagt bij tot een goede informatiedoorstroming. In 2007 werden er twee edities van de nieuwsbrief uitgegeven. Deze zijn ook raadpleegbaar via het ledengedeelte van de website.

Uitstap naar Nederland

Op zaterdag 24 april 2007 organiseerde Volkssterrenwacht Beisbroek een astronomische uitstap naar Nederland. In de voormiddag stond een bezoek gepland aan het planetarium te Ridderkerk. Dit planetarium beschikt over een modern hybride projectiesysteem, namelijk een klassieke sterrenprojector om de sterrenhemel zo waarheidsgetrouw mogelijk weer te geven en een digitaal full-dome videoprojectiesysteem om computeranimaties op de koepel te projecteren. Vooral naar dit laatste ging onze aandacht uit, wegens onze wens om ook bij de Beisbroekse planetarium-projector een dergelijk videosysteem te plaatsen. Dankzij de uitleg van directeur Ad Los kregen we een goed beeld van wat deze revolutionaire techniek kan bieden. Hiervoor werden diverse stukjes videobeeld getoond uit onder andere de videoprogramma's *Origins of Life* en *Het Bombardement op Rotterdam*. Naast het planetarium kregen we ook een rondleiding in het historische gedeelte van de Johannes Post School, die vooral in de Nederlandse geschiedenisboeken staat als de plaats waar de Nederlandse capitulatie in 1940 plaatsvond. Daarnaast genoten we ook van de Hollandse gastvrijheid en van een gesmaakte koffietafel.

Na ons middagmaal werd een bezoek gebracht aan één van de meest typisch Nederlandse toeristische attracties, namelijk het door de Unesco erkende erfgoedgebied Kinderdijk. Hier staan maar liefst 19 molens in een molengang opgesteld en dankzij

een bootrondvaart kregen we een mooie indruk van dit unieke gebied.

Om onze dag gepast af te sluiten bezochten we 's avonds onze collegae van Volkssterrenwacht Urania te Hove.

Algemene vergadering VVS

De algemene vergadering van de Vereniging voor Sterrenkunde ging door op zaterdag 14 april 2007 op Volkssterrenwacht Armand Pien te Gent. De Volkssterrenwacht was er met een delegatie aanwezig voor een uiteenzetting door Dr. Sven De Rijcke (UGent) over dwergsterrenstelsels. De leden konden er eveneens genieten van de driedimensionale voorstelling "1000 Meteoren en Kometen".

StarNights

Meerdere leden van Volkssterrenwacht Beisbroek namen deel aan de vijfde editie van StarNights, de jaarlijkse starparty van de VVS-werkgroep Deep-Sky. Dit evenement ging door van 17 tot 19 augustus 2007 in AstroLab Iris te Ieper.

International Planetarium Society

Volkssterrenwacht Beisbroek is al sedert 1998 institutioneel lid van de International Planetarium Society, de internationale vakorganisatie van planetaria. De IPS biedt ondersteuning voor haar leden in alle denkbare deelaspecten van het uitbaten van een planetarium. Binnen de IPS bestaan er ook een aantal regionale verenigingen, waarbij Volkssterrenwacht Beisbroek medestichtend lid is van PlaNed, de unie van Nederlandstalige planetaria. In 2007 hield PlaNed vier werkvergaderingen. In februari trokken we naar Rotterdam voor de nieuwe voorstelling in het planetarium. In april ging het door bij de collegae van Urania in Hove. In juni waren we te gast in het Artisplanetarium van Amsterdam, waar we onder andere een demonstratie met de full-dome video aangeboden kregen. In december ging de vergadering door in het Europlanetarium van Genk.

JVS/VVS-Weekend

Op 6 en 7 oktober 2007 namen een tiental leden van de Volkssterrenwacht deel aan het JVS/VVS-Weekend in de Duinse Polders te Blankenberge. Gedurende deze twee dagen, hielden tal van nationale en internationale sprekers de zowat 150 aanwezigen in de ban met boeiende uiteenzettingen, zowel over de theoretische als over de praktische aspecten van de amateur-astronomie. Onder andere Dr. Ir. Felix Bettonvil (Dutch Open Telescope), Dr. Wolfgang Steinicke (diepskytekeningen in de 19de eeuw) en Dr. Ir. Jean-Philippe Halain (Solar Terrestrial Relations Observatory) gaven er uitermate interessante lezingen.

Overigens was de organisatie van dit evenement in handen van enkele van onze leden.

4. Secretariaat, administratie en logistiek

4.1. *Secretariaat en administratie*

Zoals de voorbije jaren, verzorgde het secretariaat ook dit jaar alle zakelijke briefwisseling en de activiteitenadministratie.

De ledenadministratie werd in 2007 opnieuw verzorgd door Youri Huyghe, en dit aan de hand van het pakket *Ledenadministratie*, ontwikkeld door Claude Doom.

Voor de boekhouding wordt gewerkt met een eigen toepassing.

Voor de administratie rond de overheidssubsidiëring, hanteren we eigen ontwikkelde software voor de opvolging van activiteiten.

4.2. *Logistiek*

Het afgelopen jaar spitsten de logistieke werken zich voornamelijk toe op de ingebruikname van het Koetsenhuis en de daarbij gepaard gaande reorganisatie van het secretariaat, de leszaal en de bibliotheek. Begin 2007 werden het secretariaat, de leszaal en de bibliotheek volledig herschilderd en van nieuwe vloerbekleding voorzien. Ook de leszaal in het Koetsenhuis onderging een gelijkaardige behandeling. Later op het jaar werden de leszalen ook uitgerust met verduisteringsgordijnen.

In het voorjaar werd een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater in gebruik genomen. Overigens bleek het ook noodzakelijk om het Koetsenhuis van nieuwe dakgoten te voorzien; dit is gebeurd in de loop van de zomer van 2007.

Verder verleende de Technische Dienst van de Stad Brugge haar medewerking bij de oplossing van tal van logistieke probleempjes.

5. Public relations en samenwerking

5.1. *Pers*

In 2007 haalde de Volkssterrenwacht bij diverse gelegenheden de krantenkoppen: bekendmaking openingsuren, organisatie cursussen, organisatie voordrachten, getuigschriftenuitreiking, opendeurdagen, Hieronder geven we hiervan een (helaas zéér onvolledig) overzicht. Ook in tijdschriften verschenen artikels over Volkssterrenwacht Beisbroek.

Datum	Blad	Titel
27/02/2007	De Streekkrant	Nacht van de duisternis
27/02/2007	De Streekkrant	Donkere activiteiten
28/02/2007	Tips	Bekijk de maansverduistering in de Volkssterrenwacht
02/03/2007	Brugsch Handelsblad	Nacht van de Duisternis
03/03/2007	Het Laatste Nieuws	Maan verduistert vannacht volledig
04/03/2007	De Zondag	Minister wil zesde Volkssterrenwacht
20/03/2007	De Streekkrant	Sterrenwacht
/04/2007	Klasse	De redding van de sterrenfee
/05/2007	Karaat	Volkssterrenwacht Beisbroek
18/05/2007	Brugsch Handelsblad	Volkssterrenwacht reikte getuigschriften uit
27/06/2007	Publi Shop	Afrika
02/07/2007	Steps	Tussen sterren en kastelen
11/07/2007	Het Laatste Nieuws	Volkssterrenwacht krijgt 159000 euro subsidie
13/07/2007	Het Laatste Nieuws	Extra voorstellingen bij Volkssterrenwacht
13/07/2007	Het Laatste Nieuws	50 jaar ruimtevaart in Beisbroek
18/07/2007	Effect	Tentoonstelling: 50 jaar ruimtevaart
17/07/2007	De Streekkrant	Sterrenwacht
20/07/2007	Brugsch Handelsblad	Straks zul je je kunnen verplaatsen naar andere sterrenstelsels
20/07/2007	Brugsch Handelsblad	Vijftig jaar ruimtevaart in Beisbroek
05/08/2007	De Zondag	Volkssterrenwacht blikt terug
16/08/2007	Tam Tam	Sterren en planeten
12/09/2007	Tips	Volkssterrenwacht houdt open deur
26/10/2007	Brugsch Handelsblad	Herfstactiviteiten in Beisbroek
03/11/2007	Het Laatste Nieuws	Het heelal nader bekeken
02/12/2007	De Zondag	Over vallende sterren en Kerstmis

Onze activiteiten kwamen ook meermaals aan bod bij de audiovisuele media. Belangrijk daarbij waren verschillende radio-interviews en televisiereportages. Zo maakte

bijvoorbeeld *Life!tv* een reportage over onze zomervooractiviteiten.

Langs deze weg danken we alle media voor hun welwillende aandacht voor de activiteiten van Volkssterrenwacht Beisbroek. De steun van de pers is voor ons onontbeerlijk om onze dienstverlening aan een groot publiek bekend te maken.

5.2. Externe manifestaties en contacten

Beurzen

Als volkssterrenwacht moeten we niet alleen voortdurend waakzaam zijn voor de kwaliteit van ons aanbod, we moeten ook ruime aandacht besteden aan het bereiken van doelgroepen die ons bestaan nog niet kennen. De kwaliteit van het programma zorgt er voor dat we een uitstekende mondelinge reclame krijgen. Dit zorgt echter slechts voor een beperkt verspreidingsgebied. Daarom is het nodig om de sterrenwacht ook op ruimere schaal voor te stellen. Eén van de mogelijkheden om dit te bereiken is deel te nemen aan beurzen.

In 2007 hebben we op 5, 6, 7 en 8 maart deelgenomen aan de VLOD (Vlaamse Onderwijs Dagen) in de Expohallen te Gent. Op 14 juni waren we aanwezig op de beurs van NEOS, eveneens in de Expohallen. Op 22 september waren we daar nogmaals present voor de beurs van Vakantiegenoegens.

VLA activiteiten

Omdat een groot deel van onze bezoekende groepen afkomstig zijn uit zowel basis- als secundair onderwijs, is het van het grootste belang dat we nauw contact onderhouden met (vooral) de leerkrachten aardrijkskunde. Ook dit jaar hebben we in dit kader gezorgd voor astronomische bijdragen in het contactblad van de VLA (Vereniging Leerkrachten Aardrijkskunde). Dit contactblad verschijnt vijfmaal per jaar.

5.3. Samenwerking met andere instanties

Vanzelfsprekend was er een vlotte samenwerking met het stadsbestuur van Brugge, dat het gebouw en de telescopen aan de vzw Volkssterrenwacht Beisbroek ter beschikking stelt.

De sterrenwacht verleende haar medewerking aan diverse dag- en weekbladen en aan programma's van vrije radio's, van de VRT en van Focus-WTV.

In het kader van de promotie van ons aanbod is Volkssterrenwacht Beisbroek vzw aangesloten bij de vzw Toeristische attracties.

Volkssterrenwacht Beisbroek vzw is "institutional member" bij de International Planetarium Society en is eveneens aangesloten bij PLANed (de vereniging van de Nederlandstalige planetaria). PLANed komt op geregelde tijdstippen samen om tips, ideeën of materiële zaken uit te wisselen, of voor een workshop.

De Volkssterrenwacht werd bij diverse plechtigheden (opendeurdagen andere volkssterrenwachten, VVS-afdelingen, ...) gerepresenteerd door leden van het dagelijks bestuur.

Een bijzondere vermelding verdient wel de samenwerking met de Vereniging voor Sterrenkunde (VVS) en de Jongerenvereniging voor Sterrenkunde (JVS) en met de andere volkssterrenwachten in het Vlaamse land, met name de Volkssterrenwacht Mira te Grimbergen, de Volkssterrenwacht Urania te Hove, het Europlanetarium te Genk, de UGent Volkssterrenwacht Armand Pien te Gent en Astrolab Iris te Ieper.

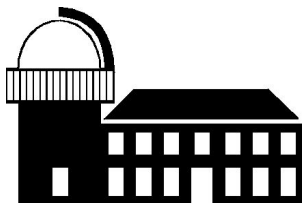
Volkssterrenwacht Beisbroek vzw is erkend door de VVS; enkele leden van de raad van bestuur wonen dan ook de contactraden van de VVS bij.

Leden van de Volkssterrenwacht Beisbroek genieten overigens een korting op de lidmaatschapsbijdrage van de VVS en hebben speciale voorwaarden voor de toegang tot de andere volkssterrenwachten.

De samenwerking met Urania, Volkssterrenwacht van Antwerpen, vzw is sinds 25 juli 1995 bestendigd door de oprichting van het Samenwerkingsverband van Vlaamse Volkssterrenwachten vzw.

Vlaamse Volkssterrenwachten

*Dit jaarverslag kwam tot stand met medewerking van
(in alfabetische volgorde):*

*Thomas Devogelaere
Wilfried De Vriese
Ivette Eeckloo
Herman Ghyoot
Eddy Pirotte
Filip Questier
Frank Tamsin
Hendrik Vandenbruaene
Jan Vandenbruaene*

*en uiteraard allen die de activiteiten
mee hebben helpen verwezenlijken:*

